

Yayın Raporu

İlaçta 1990 Rakamları*

YATIRIM

1989'a Göre % 242 Artış Oldu.

Endüstrinin 1990 yılı yatırımları bir önceki yıla oranla % 242 artış göstererek 263 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Yatırımlarda ilk sırayı kapasite geliştirmek için yapılan harcamalar alıyor. Mamul ilaçlara son yıllarda yurtdışında olan tabelin giderek artması firmaları kapasite artırımına yöneltti. Bu alanda geçtiğimiz yıl 130 milyar liralık yatırım yapıldı. Yatırımlarda ikinci sırayı 48 milyar lira ile GMP (İyi Üretim Uygulamaları) için yapılan harcamalar alıyor. Üçüncü sırada ise hammadde üretimi için yapılan yatırımlar bulunmakta. Bu alanda 40.3 milyar liralık yatırım yapıldı.

İlaç Endüstrisinde 1989-1990 yılı yatırımları

	1989	1990
İyi Üretim Uyg. (GMP)	22.127.356.827	48.028.761.831
İyi Laboratuvar Uyg. (GLP)	5.637.952.114	15.877.318.637
Kapasite Geliştirme	19.395.804.223	130.383.727.243
Diğer Yatırımlar	13.785.786.402	29.006.411.580
Hammadde Üretimi	15.975.284.413	40.329.418.106
Toplam	76.922.153.979	263.625.646.397

ÜRETİM

674 milyon kutu ilaç üretildi.

Türkiye'de geçtiğimiz yıl 104 firma tarafından 674 milyon kutu ilaç üretildi. Üretilen ilaç sayısı 2470 oldu. Bu sayı çeşitli sunuş biçimleriyle 3446 idi. 19 firmadan alınan sonuçlara göre ise 9632 ton hammadde üretildi. Sektörde hammadde üreten 25 firma bulunuyor.

İlaç Endüstrisinde Son 5 Yıllık Üretim

Yıllar	Mamul İlaç (kutu)	Hammadde (Ton)
1986	547.856.467	8639
1987	567.062.857	6877
1988	589.866.143	7098
1990	647.446.100	9632*

* 14 Firma

* İlaç İşverenleri Sendikası yayını Rapor dergisinin 34-35 (Mayıs-Haziran) sayısından alınmıştır.

TÜKETİM

Antibiyotikler % 20 oranla ilk sırada yer alıyor.

1990 yılında ülkemizde kişi başına düşen ilaç miktarı tüketici fiyatlarıyla 23 dolar oldu. İlaç tüketiminin gayrisafi milli hasılaya oranı ise geçtiğimiz yıl 1.22. olarak belirlendi.

Tedavi gruplarına göre Türkiye'de ilaç tüketimine baktığımızda ise % 20.6 ile antibiyotiklerin ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu grup ilaçların 1990 yılı tüketim miktarı yaklaşık 135 milyon kutu oldu. Antibiyotikleri 11 milyon kutu ve % 16 ile ağrı kesiciler 49 milyon kutu ve % 7'lik oranla vitaminler, mineraller ve kan yapıcı ilaçlar izliyor.

Tedavi gruplarına göre ilaç kullanım oranı

Tedavi Grubu	1990 (%)
Antibiyotikler	20.6
Ağrı kesici ilaçlar	16.6
Vitaminler, mineraller ve kan yapıcı ilaçlar	7.4
Soğuk algınlığı ve öksürük ilaçları	7.2
Deri hastalıkları ilaçları	5.6
Hormonlar	4.8
Kalp ve damar hastalıkları ilaçları	3.1
Sindirim sistemi ilaçları	5.3
Kulak, burun, boğaz ve göz ilaçları	4.3
Romatizma ilaçları	5.2
Sinir sistemi ilaçları	2.8
Spazm çözücü ilaçlar	2.2
Astım ilaçları	1.3
Antihistaminikler	1.5
Tansiyon düşürücü ve diüretikler	1.2
Laksatifler	1.2
Parazit ilaçları	1.2
Diş ilaçları	0.9
Diğer ilaçlar	7.6

İTHALAT - İHRACAT

İthalat arttı ihracat azaldı

1989'da çok büyük gelişme gösteren ilaç endüstrisi ihracatı Eximbank kredilerinin zamanında sonuçlanamamasından dolayı düşüş gösterdi ve 90 milyon dolayında gerçekleşti.

İlaç Endüstrisinde İhracat (Milyon Dolar)

Yıllar	Hammadde	Mamul İlaç	Toplam
1986	15.8	4.2	20.1
1987	26.1	4.7	30.9
1988	39.7	22.8	62.6
1989	26.2	114.9	141.2
1990	23.0	66.8	89.8

Toplam ithalat ise 470 milyon dolar oldu. Bunun 386 milyon dolarlık kısmını hammadde ithalatı oluşturuyor. Geçen yıl ithal edilen ilaç sayısı ise 237 oldu.

İlaç Endüstrisinde İthalat (Milyon Dolar)

Yıllar	Hammadde	Mamul İlaç	Toplam
1986	170.8	16.3	187.1
1987	218.9	35.4	254.3
1988	248.0	45.2	293.3
1989	305.9	71.2	377.2
1990	386.2	83.8	470.1

İSTİHDAM**Endüstride yaklaşık 10.578 kişi çalışıyor**

İlaç Endüstrisi sürekli kontrol ve araştırma gerektiren özelliğine paralel olarak, bünyesinde %20 oranında yüksek tahsilli personel bulundurmaktadır.

İlaç Endüstrisinde İstihdam

Meslek Grupları	1990
İLAÇ	
Eczacı	314
Kimya yüksek mühendisi	271
Kimyager	211
Doktor	98
Biyolog	105
Mühendis (mak. elek. vs.)	96
Ekonomist	142
Diğer yüksek tahsilli personel	695
İdari personel	1344
Teknisyen	371
Laborant	258
Kalifiye işçi	1196
Düz işçi	4551
HAMMADDE	923
TOPLAM	10578

NOT: Tabloya tıbbi temsilciler dahil değildir.

1990'Lİ YILLARDA DÜNYA İLAÇ ENDÜSTRİSİNE BAKIŞ

Sağlık sektörünün gösterdiği evrensel dinamik değişim, ilaç sanayiinde kit kaynaklarla yeni yatırımlar yapılmasını, ilaç geliştirilmesinin hızlandırılmasını, yeni dağıtım kaynaklarının bulunmasını ve ülke sınırlarının ötesinde sevk ve idare uygulamasını gerektiriyor.

Önde gelen ABD ve Avrupa şirketleri halen birbirlerinin bölgelerinde çalışmalar yapıyorlar ve Japonya'ya girme hazırlığında bulunuyorlar. Japonlar da biraz geride kalmakla beraber Avrupa'ya ve ABD'ye giriyorlar. Dünya ilaç pazarlarında ilk sıralarda gelen ilaç şirketlerinin hemen hepsinin 2000 yıllarında birbirlerinin pazarlarında yer almaları bekleniyor.

Bu durumlarda gereken yeniden yapılanma zorunluluğu öncelikle satış ve pazarlama, lisans uygulanması, bilgi kullanımı gibi firma faaliyetlerinde görülecek.

Dünya çapında ilaç satımlarının günümüzde yılda 150 milyar dolar tutarında olduğu tahmin ediliyor. Dünya ilaç satışlarının önümüzdeki beş yılda her yıl % 5 oranında artacağı bekleniyor. Bu oran geçtiğimiz yıllarda % 10 idi. Araştırmalara göre sanayide büyüme artarken, sanayinin kârlılık oranı dünyadaki sağlık koruma yasalarındaki değişimler nedenleriyle azalma kaydedecek.

Avrupa Ortak Pazarı'nda 1992'den sonraki yıllarda tek

düze yasaların işlerliği sağlık koruma pazarlarında büyük değişimleri kaçınılmaz yapıyor. Ortak Pazar ülkelerinde patent yasaları şimdiden uyum sağlamış bulunuyorlar. Bunu klinik açıdan ve fiyat açısından farklılıkların azalması izleyecek, hatta sigorta geri ödemeleri bile standartlaştıracaktır.

Önümüzdeki on yılda endüstrinin devamlı büyümesini gerekli kılan faktörler şöyle sıralanabilir:

- Ulusal sağlık koruma giderlerinin % 50'sinden fazlasını tüketen yaşlı nüfus gelişmiş ülkelerde artış gösterecek.
- Yaşlı nüfusun artmasıyla birlikte yaşlanmayla bağlantılı kronik hastalıklar ilk sıralarda yer alacak. Bu tip hastalıkların tedavisi için yeni ilaçlar bulunmuş olup uzun süreli uygulamalar gerekiyor.
- İlaçla tedavinin, hastane tedavisinden daha ucuz olması, ilaçların kullanımının artmasını sağlayacak.
- Tıpta, kesin ilacı bulunmayan hastalıkların fazlalığı yeni ilaç ürünlerine olanak sağlayacak;
- Bioteknolojideki gelişmeler yeni ilaç tedavisi kategorilerine olanak sağlayacak. Halen büyük ilaç kuruluşların hemen hepsi bioteknoloji firmalarıyla ortaklık kurmuş bulunuyorlar.

Önümüzdeki on yılda endüstrinin daha az büyümesine ve düşük oranda kâr elde etmesine neden olabilecek faktörler de şöyle sıralanabilir.

- Hükümetlerin, sağlık harcamaları bütçelerinde tasarruf amacıyla çok kere ilaç giderlerinde kısıtlamayı yeğleyen çabaları. Bu çabaların gün geçtikçe artacağı beklenmektedir.
- Markalı ilaçla piyasayı tutan firmaların jenerik ilaçların ikamesi rebaketi ile zorlanmaları.
- Sanayi için en büyük tehdidi oluşturan terapötik ikamenin oluşması. Bu ikame patentli ilaçlarla patent koruma süresinin dolmasından önce bile yatırım giderinin çıkarılmaması sonucunu doğurmaktadır.
- Yeni ilaç bulup piyasaya sürme riskinin artması nedeniyle AR-GE maliyetlerinin yükselmesi.

Böyle bir ortamda belli bir kâr seviyesini elde etmek için yeni ilaç arayan firmaların yatırımlarını iyi seçmeleri, AR-GE harcamalarını mümkün mertebe yeni ve çok ilaç bulunmasına yöneltmeleri ve yeni ürünlerini de oldukça süratli bir şekilde ruhsatlandırmaları gerekecektir.

KARŞILAŞTIRMALI AVRUPA İLAÇ TÜKETİMİ

Hollanda ilaç endüstrisi kuruluşu Nefarma "1991 yılında ilaç" isimli yayınında 1989 ve önceki yıllarda belli başlı Avrupa pazarlarındaki ilaç tüketiminin sağlık harcamaları içindeki payını aşağıdaki şekilde göstermiştir.

Sağlık Harcamaları İçinde İlacın Payı

Ülke	(%)
Portekiz	30.7
İtalya(*)	17.9
İspanya(*)	14.3
Danimarka	11.1
Belçika(*)	16.8
Yunanistan	31.0
İrlanda	7.7
İngiltere	11.6
İsviçre	13.1
Fransa	17.1
Hollanda	7.7
Batı Almanya (**)	15.9

(*) 1988 Yılı Rakamı, (**) 1986 Yılı Rakamı

Kaynak: Scrip Feb. 20.1592